

Respons

Niger: Konvertering fra islam til kristendommen, og situasjonen for kristne

- Kort om Niger
- Islam i Niger
- Kristendom i Niger
- Juridisk lovverk
- To eksempler på religiøst motivert vold
- Konvertering til kristendommen – mulige konsekvenser
- Mulighet for fri religionsutøvelse for kristne

Kort om Niger

Niger ligger nederst på FNs utviklingsindeks, og er blant landene med dårligst levekår i verden. 80 % av befolkningen lever i ekstrem fattigdom. Underernæring er utbredt, barnedødeligheten er høy, og analfabetismen er blant de høyeste i verden. Befolkningsveksten er svært høy, og befolkningen har fordoblet seg hvert tjuende år siden 1960. Landet har få ressurser til å brødfø den eksponentielt voksende befolkningen i det store, karrige ørkenlandet, og matvaremangel og sultkatastrofer rammer landet jevnlig (Crisis Group 2013; Landguiden u.å.).

Niger befinner seg i et sikkerhetsmessig utfordrende område i Sahel. Sikkerhetsutfordringene kommer i stor grad fra Nigers naboland. Politisk-religiøs vold i Nord-Nigeria, tuaregopprør og væpnede islamistgrupper i Nord-Mali og sammenbrudd i Sør-Libya etter Qadhafis fall påvirker situasjonen i Niger, men enn så lenge har sikkerhetssituasjonen i landet likevel vært relativt stabil (Crisis Group 2013; ISS 2013).

Niger er et etnisk sammensatt land. Hausaene utgjør rundt halvparten av landets befolkning (55 %), fulgt av songhai-sarma (20 %). Nomadiske befolkningsgrupper som tuareger, fulani og kanuri utgjør omtrent en femtedel av befolkningen (Landguiden u.å.). Det er vedvarende lokale konflikter mellom fastboende jordbrukere (hausa, songhai-sarma) og nomadiske grupper om blant annet tilgang til vann og beiteområder.

Respons **Niger: Konvertering fra islam til kristendommen, og situasjonen for kristne**

Nigers befolkning på 17 millioner er stort sett konsentrert i den sørlige delen av landet, mens ørkenområdene i nord er nærmest ubefolket.

Islam i Niger

98-99 % av befolkningen i Niger er sunnimuslimer. De fleste muslimer følger sufi-retningen i islam (kalt *darika* i en lokal sammenheng), selv om færre nigerere formelt er med i et sufi-brorskap enn tilfellet er i andre land i regionen, som Senegal og Mali (Masquelier 2009). Selv om staten er sekulær, er islam svært viktig i Niger, både for den enkelte troende og for samfunnet som helhet. Islam strukturerer hverdag og fest, og er et viktig etisk og moralsk fundament både for enkeltpersoner og storsamfunnet.

Niger er et kulturelt og religiøst veikryss, med lang tradisjon for religiøs toleranse. Praktiseringen av en tolerant sufi-islam har gjort det mulig for den overveiende muslimske befolkningen å leve i fred med religiøse minoriteter, uten omfattende religiøst motivert vold. Det har heller ikke vært større konflikter mellom ulike retninger innenfor islam i Niger.

Konservative retninger innen islam har forsterket sin posisjon i Niger de siste tjue årene, støttet av blant annet Qatar og Saudi-Arabia. Forskerne taler om en «re-islamisering» av regionen, hvor islam får stadig større betydning for enkeltmennesker og i samfunnet som sådan (Sommerfelt & Jesnes 2015¹). I Niger gjenspeiles denne utviklingen blant annet ved at flere kvinner enn tidligere dekker seg til, at islam er mer synlig i det offentlige rom enn tidligere, flere og mer påkostede moskeer, etableringen av stadig flere muslimske organisasjoner og undervisningsinstitusjoner, og så videre.

Muslimske organisasjoner har stor innflytelse i det nigerske samfunnet, også på politiske prosesser, og mange observatører anser dem for å utgjøre den «egentlige» politiske opposisjonen i landet (Crisis Group 2013). Konservative muslimer har ved to anledninger (1993, 2011) blant annet brukt sin innflytelse til å stoppe en ny familielov fra å bli vedtatt i parlamentet. Familieloven var ment å endre kjønnsdiskriminerende bestemmelser blant annet med hensyn til kvinners rett til skilsmisse og arv, men ulike islamske grupper, herunder muslimske kvinneorganisasjoner, mente at loven ikke var forenlig med grunnleggende prinsipper innen islam (Issa u.å.).

Selv om oppslutningen rundt ulike former for voldelig islamisme er økende i Niger, har den ikke nådd slike voldelige proporsjoner som man for eksempel har sett i nabolandene Nigeria og Mali. Dette kan skyldes at ytterliggående islam ikke har noen gjenklang i det brede lag av befolkningen i Niger, men også at nigerske myndigheter har lyktes bedre i sin antiradikaliseringspolitik enn tilfellet har vært i Nigeria og Mali.

Men selv om Niger har klart å begrense etableringen av voldelige islamistgrupper, er landet gjennom sin geografiske beliggenhet i det urolige Sahel under vedvarende trussel fra regionale islamistgrupper. Voldelige islamistgrupper har stått bak terrorangrep mot mål i Niger, herunder dobbeltangrepet på en militærforlegning i Agadez og på uranutvinningsanlegget til det franske firmaet Areva i Arlit i mai 2013. Folk flest i Niger er motstandere av voldsbruk og svært skeptiske til og forferdet over terrorgruppene fremferd i regionen. Samtidig har voldelige islamistiske grupper en viss rekrutteringsbase i Niger, særlig blant unge menn. Manglende statlig tilstedeværelse i øde og fattige deler av Niger, vanstyre

¹ Sommerfelt & Jesnes' briefing omhandler Mali, men problemstillingen er like aktuell for nabolandet Niger.

og korrupsjon i de områdene hvor staten faktisk er til stede, skepsis mot Vesten og deres rolle i utvinningen av naturressurser i Niger, er faktorer som bidrar til en viss lokal støtte til voldelige islamske organisasjoner. Men nigerske myndigheter roses i det store og hele for sin evne til å stagge utbredelsen av voldelig islam i landet, og er et av Vestens hovedsamarbeidsland i kampen mot terror i regionen (ISS 2013).

Kristendom i Niger

Kristne utgjør mindre enn 2 % av befolkningen (U.S. Department of State 2013). Det finnes ingen offisielle tall på antall kristne nigerske statsborgere, men man må anta at de er svært få. De fleste kristne i landet er utlendinger, enten fastboende eller migranter på vei til Europa.

Kristendommen står sterkere i tre områder av Niger enn i resten av landet: i den multi-etniske og multi-religiøse hovedstaden Niamey, i Maradi-regionen i sør og i Dosso-regionen i sørvest. I disse områdene finnes det mer robuste kristne miljøer enn i andre deler av Niger.

Den katolske kirke har en lang tilstedeværelse i Niger, og er knyttet til Frankrikes kolonistyre fra 1800-tallet og frem til uavhengigheten i 1960. Den katolske kirkes ledere har historisk hatt en anerkjent posisjon i samfunnet, og er knyttet til en høyt utdannet, franskspråklig elite i Niamey og de store byene.

Protestantisk kristendom ble innført i Niger på 1920-tallet gjennom den amerikansk-ledede Sudan Interior Mission (SIM, i dag omdøpt til Serving in Mission). Pinsekristendom kom til Niger først på 1990-tallet (den første pinsemenigheten, Vie Abondante, med røtter i Nigeria, ble etablert i 1993). I motsetning til for eksempel Den katolske kirke, driver pinsemenighetene aktiv og pågående misjonering, særlig i hausa-enklaver i Maradi-området hvor islam aldri har trengt helt gjennom, og hvor befolkningen praktiserer tradisjonell religion (Cooper 2006).

Det finnes imidlertid ingen troverdig statistikk over omfanget av konverteringer, og omstendighetene rundt konverteringene, for eksempel hvorvidt konvertitten tidligere var muslim, og dermed også anses som apostat (frafallen fra islam).

Juridisk lovverk

Niger er en sekulær stat som i teorien skiller mellom stat og religion, men i realiteten har islam en viktig rolle i samfunnet.

Religionsfrihet er nedfelt i Grunnloven. Det finnes ingen lovbestemmelser mot konvertering i Niger. En konvertering vil derfor ikke få juridiske konsekvenser for konvertitten, kun sosiale.

Det finnes heller ingen lovbestemmelser mot misjonering. Det finnes mange utenlandske misjonærer i landet, blant annet Den norske pinsebevegelsens ytre misjon (PYM), som er representert i Niger gjennom CELPA (pinsebevegelsen i demokratiske republikken Kongo), grunnlagt av norske misjonærer i 1922. Det er i all hovedsak pinsemenigheter som driver misjonering i Niger, mens Den katolske kirke er tilbakeholden med misjonering rettet mot muslimer (Cooper 2006).

Religiøse organisasjoner må registrere seg hos myndighetene for å kunne operere legalt i landet. Likevel finnes det uregistrerte religiøse organisasjoner, særlig i utkantdistrikter, som opererer uten innblanding fra myndighetene (U.S. Department of State 2013).

Respons Niger: Konvertering fra islam til kristendommen, og situasjonen for kristne

To eksempler på religiøst basert vold

Det finnes en del eksempler på konflikter basert på religion i Niger de siste tiårene. En del av konfliktene er mellom tilhengere av ulike religioner (hovedsakelig islam og kristendom), men de fleste konfliktene er mellom folk som tilhører ulike retninger innen islam.² Intra-religiøse konflikter er beskrevet blant annet i Hassane, Doka & Bawa (2006) og Masquelier (2009), og vil ikke bli beskrevet her.

Landinfo begrenser seg her til å beskrive to hendelser av et visst omfang, opprøret i Maradi-distriktet i 2000 og hendelsene knyttet til angrepet på satiremagasinet Charlie Hebdo i Paris i 2015. Disse to eksemplene viser at religiøse spenninger mellom tilhengere av ulike religioner kan være et resultat av både interne forhold (hendelsene i Maradi) og ytre forhold (hendelsene i forbindelse med Charlie Hebdo). De to hendelsene viser også at selv om alvorlige trefninger med tap av menneskeliv mellom religiøse grupper er forholdsvis sjeldne i Niger, kan spenningene bygge seg såpass opp at de kan ende i vold, gitt de riktige omstendighetene.

Opprør i Maradi-distriktet i 2000

I november 2000 gikk hundrevis av muslimer, hovedsakelig yngre menn, til angrep på kirker, barer, lotteriutvalg, enslige kvinner og andre «u-islamske» symboler i Maradi (Cooper 2006). Den utløsende årsaken til opprøret var moralsk indignasjon over Den internasjonale afrikanske motefestivalen (FIMA), som fant sted i Niamey. Festivalen, som var støttet av FN, var ment å gi et nytt og moderne bilde av et land som til da var mest kjent for tuaregopprør og sultkatastrofer. Imidlertid syntes store deler av Nigers muslimske befolkning at festivalen ga et upassende bilde av Niger, og at lettkledde, glamorøse modeller var et angrep på islamske verdier. En representant for en muslimsk organisasjon uttalte at festivalen samlet sammen «alle mulige typer mennesker med en adferd som bryter med vår religion», og la til at han var sikker på at festivalen «ville gi ungdommen djevelske vaner og fremme prostitusjon og aids» (Cooper 2006). Flere moskeer organiserte anti-FIMA-demonstrasjoner, som ble vist på TV. Uroen spredte seg etter hvert fra Niamey til Maradi, hvor de antok voldelige proporsjoner. Utover en del materielle skader, og en følelse av utrygghet blant kristne og andre grupper som ble sett på som «u-islamske», som for eksempel enslige (muslimske) kvinner, førte ikke opprøret i Maradi til alvorlige personskader eller tap av menneskeliv (Cooper 2006).

Angrep på kristne etter Charlie Hebdo-angrepet i januar 2015

I kjølvannet av angrepet på satiremagasinet Charlie Hebdo og den jødiske kosher-butikken i Paris den 7. januar 2015, og president Issoufous deltagelse i statsledernes solidaritetsmarsj i Paris den 11. januar, oppsto det uro i byen Zinder som snart spredte seg til hovedstaden Niamey og andre områder av landet. 67 kirkebygg i Niamey og 3 i Zinder, til sammen 80 % av alle kirkebygg i Niger, ble plyndret og satt fyr på. I tillegg ble vestlige, og særlig franske,

² En av de viktigste aksene i konflikten innad i islam i Niger går mellom den tradisjonelle sufismen på den ene siden, og nyere Midtøsten-inspirerte bevegelser på den andre. Mens sufismen, gjennom brorskapene Tijaniyya og Qadiriyya, har lang tradisjon i Niger og i regionen som sådan, er Midtøsten-inspirerte bevegelser som for eksempel Jama'atu Izalat al-Bid'a wa Iqamat al-Sunna (heretter Izala) et relativt nytt fenomen. Izala promoterer det de anser som en «ren» og «opprinnelig» islam, og oppfordrer sine følgere til å forkaste både «tradisjonell» afrikansk tro, «uriktig» islamsk tro (sufisme) og vestlig innflytelse. Konflikten mellom Izala og sufismen har ved flere anledninger endt i voldelige sammentreff (se Masquelier 2009 for en detaljert fremstilling av denne konflikten).

mål angrepet, blant annet det franske kultursenteret i Zinder, utsalgssteder for det franske mobilselskapet Orange, samt barer og andre symboler på «vestlig» livsstil. 10 mennesker mistet livet i angrepene, og mange ble skadd. «Muslimske aktivister» skal ha stått bak angrepene, men det er uklart hvorvidt de tilhørte noe organisert nettverk. Minst 90 demonstranter ble anholdt av politiet i forbindelse med kirkeangrepene (L'Express 2015).

Myndighetene klarte ikke å stanse angrepene før det var for sent, men fordømte dem og beskyttet kristne på politistasjoner og i militærleirer mens uroen varte. I et videointervju etter hendelsene fortalte kirkeleder Boureima Kimso at de kristne opplevde at de var i fare, men at de følte seg beskyttet av myndighetene under angrepene. Han uttalte videre at de var i dialog med muslimske ledere, som ba om tilgivelse etter angrepene (Nouvel Observateur 2015)

Ifølge Boureima Kimso kom angrepene overraskende på de kristne i Niger, som har levd i relativt fredelig sameksistens med sine muslimske naboer siden hendelsene i Maradi i 2000. Andre mener at angrepene var politisk, og ikke religiøst, motivert (i24News 2015).

Konvertering til kristendommen – mulige konsekvenser

Man kjenner ikke omfanget av konvertering fra islam til kristendommen i Niger, men sannsynligvis dreier det seg om ganske få tilfeller. Ettersom det finnes få konkrete, kjente eksempler på at nigerske borgere har forlatt islam og konvertert til kristendommen i *Niger* (og ikke i en migrasjonskontekst), er det ikke mulig å forutsi et gitt sett av reaksjoner mot en person som konverterer til kristendommen. Det er således kun mulig å peke på *mulige* reaksjoner ved konvertering.

Siden staten er sekulær, vil en konvertering som tidligere presisert ikke ha juridiske konsekvenser, og myndighetene vil heller ikke reagere mot en konvertitt på noe vis.

Den mest sannsynlige reaksjonen ved en konvertering er sosial marginalisering i konvertittens opprinnelige miljø. Dersom konvertitten opprinnelig er muslim, vil frafall fra islam bli tatt alvorlig av omgivelsene, og oppfattes som sterkt klanderverdig fra et religiøst perspektiv. I tillegg til å være sterkt klanderverdig fra et teologisk synspunkt, vil frafall fra islam innebære å ta avstand fra familie, nettverk og storsamfunn, og de grunnleggende verdiene disse enhetene er tuftet på. Et slikt brudd kan vekke sterke følelser hos familiemedlemmer og andre som står konvertitten nær. Å forlate islam til fordel for en annen religion innebærer altså først og fremst en distansering fra, eller brudd med, familie og samfunn og den tradisjonen de representerer. En konvertering kan derfor føre til at de følelsesmessige og sosiale båndene til familie og omgivelser svekkes eller brytes, enten midlertidig eller permanent, og føre til at den som konverterer blir frosset ut eller selv velger å trekke seg unna. En konvertering kan også føre til reaksjoner mot konvertittens familie, i form av latterliggjøring og baksnakking fra fellesskapets side. Det er heller ikke usannsynlig å anta at konvertittens muslimske ektefelle vil be om skilsmisse. Er konvertitten mann, kan han ikke fortsette å være gift med sin muslimske kone, og ekteskapet kan på det grunnlaget oppløses av en domstol.

Reaksjonenes omfang og intensitet vil trolig også variere etter hva slags etnisk gruppe konvertitten tilhører. Noen etniske grupper i landet har en sterk muslimsk identitet, mens andre grupper ikke vektlegger denne identiteten like sterkt. I førstnevnte gruppe finner man blant annet hausa og fulani, som utgjør mer enn halvparten av Nigers befolkning. Gitt den sterke muslimske identiteten, kan man anta at en konvertering til kristendommen vil kunne skape større reaksjoner innad i disse gruppene enn innenfor andre etniske grupper hvor den

muslimske identiteten ikke er like sterk. Immigration and Refugee Board of Canada (IRB 2012) skriver følgende om konverteringer blant hausaer i Nigeria, noe som har overføringsverdi til hausaer i Niger:

The Hausa-Fulani and related groups located in the north of Nigeria rely on the "Arab world" for "religious, socio-cultural and political inspirations." This means that they may see themselves as "the bastion of opposition against the spread of Christianity and Western culture in Nigeria." Since the leaders of the Hausa-Fulani community view with "grave concern" the "increasing Western influence" among their people, conversion from Islam to Christianity by their members is also regarded as a "treasonable act." (IRB 2012)

Det å distanseres fra, eller bryte med, familien, er svært alvorlig i et samfunn som Niger, hvor familien står over enkeltindividet, og hvor familien er alle individers referansepunkt. Dersom en person utfører en handling som innebærer brudd med familien, må vedkommende danne alternative nettverk, for eksempel i sitt nye kirkesamfunn, for å kompensere for et tapt familienettverk. Cooper (2006) beskriver for eksempel hvordan kristne i Maradi bor i samme område, og finner trygghet i å bo sammen med andre av samme tro.

Det å konvertere kan også ha sosiale og økonomiske omkostninger, enten midlertidig eller permanent. Konvertitter kan for eksempel miste arbeid og leiekontrakt på grunn av konverteringen. På den annen kan et skifte av miljø og nettverk også by på nye muligheter i form av en ny omgangskrets med en sterk, felles identitet, og nye muligheter på arbeidsmarkedet, for eksempel i ulike NGOer drevet av kirkesamfunnene, som er en attraktiv arbeidsgiver i et land preget av svært stor arbeidsledighet.

Man kan heller ikke utelukke at konvertitter møtes med alvorlige reaksjoner som vold, selv om det eventuelle omfanget av dette i så fall er ukjent. Det er trolig slik at vold først og fremst utføres av nær familie rett etter konverteringen, med den hensikt å få konvertitten til å gjøre om på beslutningen om å konvertere. Sannsynligheten for bruk av vold mot konvertitter svekkes erfaringsmessig etter hvert som tiden går.

Reaksjonene vil også være avhengig av konvertittens atferd i forbindelse med konverteringen og måten vedkommende praktiserer sin nye religion på. Dersom konvertitten praktiserer sin religion på en måte som unnlater å kritisere den religionen vedkommende har forlatt, vil han eller hun i større grad kunne praktisere sin religion i fred enn dersom vedkommende aktivt og pågående kritiserer majoritetens religion, som i en nigersk kontekst er islam. Som tidligere presisert, og som eksemplene fra Niamey, Maradi og Zinder også antyder, er det ikke konverteringen i seg selv, men det som anses som angrep på islam som setter sinnene i kok og fører til oppblussing av konflikter. Det er altså hendelser, uttalelser og handlinger som oppfattes som krenkende mot islam som synes å være en mobiliserende faktor på gruppenivå.

I den forbindelse er det heller ikke irrelevant hvilken retning innenfor kristendommen vedkommende konverterer til. Cooper (2006) viser blant annet til at kirkesamfunn som har vært til stede over lengre tid i Niger (særlig romersk-katolsk kristendom) ofte tilpasser sin religiøse praksis slik at de ikke støter den muslimske majoriteten i området, mens de nye, evangeliske kirkesamfunnene (særlig pinsemenighetene) er mer framfusende i sin atferd, noe som kan få sinnene i kok i det muslimske miljøet og føre til oppblussing av konflikter. Hassane, Doka & Bawa (2006) peker i sin rapport om muslimsk praksis i Niger på det samme, og viser til hendelser hvor kristnes kritikk av, eller angrep på, islam har ført til voldelige trefninger.

Respons Niger: Konvertering fra islam til kristendommen, og situasjonen for kristne

Også aktive, pågående forsøk på misjonering rettet mot muslimer kan skape spenninger og reaksjoner. I sin rapport om islamsk praksis i Niger, nevner Hassane, Doka & Bawa (2006) et eksempel hvor en reformistkirke skal ha forsøkt å rekruttere barn i bydelen Boukoki i Niamey, noe som skal ha fremprovosert konflikter mellom kristne og muslimer der.

Reaksjoner fra omgivelsene vil sannsynligvis også være avhengig av hvilken region konvertitten oppholder seg i. Dersom vedkommende oppholder seg i et område av Niger hvor kristne kirkesamfunn har en lengre historie (som for eksempel i Niamey, Maradi og Dogondoutchi), vil reaksjonene fra omgivelsene være færre enn dersom konvertitten oppholder seg i et område hvor befolkningen ikke er vant til å forholde seg til kristne kirkesamfunn. På den annen side viser erfaringer fra de nevnte områdene at det nettopp er i slike fler-religiøse områder at potensialet for religiøse spenninger er størst, og hvor konflikter kan utarte til voldelige trefninger mellom grupper fra ulike religioner.

Mulighet for fri religionsutøvelse for kristne

Det finnes omtrent et hundretalls kirkebygg i Niger, tilhørende ulike retninger innenfor kristendommen. Kirkene ligger spredd rundt i landet, men mange av dem ligger naturlig nok i områder hvor kristendommen står sterkest, som i Niamey og Maradi.

Landinfo har ikke funnet informasjon som tilsier at kristne ikke har fri religionsutøvelse i Niger, utover at tidligere muslimer som har konvertert til kristendommen kan møte reaksjoner som beskrevet i punktet over.

Ifølge amerikanske myndigheter (U.S. Department of State 2013) fungerer den inter-religiøse dialogen godt i Niger. Forumet for inter-religiøs dialog mellom islam og kristendom møtes jevnlig og tar opp felles problemer. De har også vært brukt som meglere i lokale konflikter av religiøs karakter. Det er også vanlig praksis at religiøse ledere fra de ulike religionene inviterer hverandre til sine respektive høytider.

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om. Landinfos responser og temanotater er basert på opplysninger fra både åpne og anonyme kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder.

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegørelser for et tema, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater. Responser er utarbeidet innenfor korte frister og inneholder gjerne lite bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- Cooper, B. (2006). *Evangelical Christians in the Muslim Sahel*. Bloomington, IN: Indiana University Press.

Respons Niger: Konvertering fra islam til kristendommen, og situasjonen for kristne

- Crisis Group (2013, 19. september). *Niger: Another Weak Link in the Sahel?* Brussel: Crisis Group. Tilgjengelig fra <http://www.crisisgroup.org/~media/Files/africa/west-africa/niger/208-niger-another-weak-link-in-the-sahel-english.pdf> [lastet ned 25. september 2015]
- Hassane, M., Doka, M. & Bawa, O.M. (2006, april). *Etude sur les pratiques de l'islam au Niger*. Niamey: République du Niger, Danida. Tilgjengelig fra http://liportal.giz.de/fileadmin/user_upload/oeffentlich/Niger/40_gesellschaft/islamrapportprovisoire24avril2006concorde.pdf [lastet ned 24. september 2015]
- i24News (2015, 19. januar). Niger: Plus de 300 chrétiens toujours sous protection policière. i24News. Tilgjengelig fra <http://www.i24news.tv/fr/actu/international/afrique/58189-150119-niger-plus-de-300-chretiens-toujours-sous-protection-policiere> [lastet ned 25. september 2015]
- IRB, dvs. Immigration and Refugee Board of Canada (2012, 8. november). *Nigeria: Treatment of Christians who convert to Islam; treatment of Muslims who convert to Christianity; information on state protection for mistreated religious converts*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig via https://www.ecoi.net/local_link/232043/340623_en.html [lastet ned 26. september 2015]
- Issa, O. (u.å.). Pas de Code pour la famille pour le Niger. *Inter Press Service*. Tilgjengelig via <http://www.genreenaction.net/Pas-de-Code-pour-la-famille-pour-le-Niger.html> [lastet ned 25. september 2015]
- ISS, dvs. Institute for Security Studies (2013, 30. september). *Under attack? Niger faced with religious extremism and terrorism*. Dakar: ISS. Tilgjengelig fra <https://www.issafrica.org/publications/west-africa-report/under-attack-niger-faced-with-religious-extremism-and-terrorism> [lastet ned 26. september 2015]
- Landguiden (u.å.). *Niger: Befolkning & språk*. Stockholm: Utrikespolitiska Institutet. [Elektronisk betalingstjeneste].
- L'Express (2015, 18. januar). Trois jours d'émeutes anti-Charlie au Niger: au moins dix morts. *L'Express*. Tilgjengelig fra http://www.lexpress.fr/actualite/monde/charlie-hebdo-violente-emeute-a-niamey-au-niger-contre-les-caricatures_1641789.html [lastet ned 25. september 2015]
- Masquelier, A. (2009). *Women and Islamic Revival in a West African Town*. Bloomington, IN: Indiana University Press.
- Nouvel Observateur (2015, 23. januar). Niger: «choc» et «incompréhension» des chrétiens, qui vivent dans la peur. *Nouvel Observateur*. Tilgjengelig fra <http://tempsreel.nouvelobs.com/societe/20150123.AFP6275/niger-choc-et-incomprehension-des-chretiens-qui-vivent-dans-la-peur.html> [lastet ned 25. september 2015]
- Sommerfelt, T & Jesnes, K. (2015, 25. august). *State control of religious activity in southern Mali following the 2012 crisis*. Oslo: NOREF. Tilgjengelig fra <http://peacebuilding.no/Regions/Africa/Mali/Publications/State-control-of-religious-activity-in-southern-Mali-following-the-2012-crisis> [lastet ned 25. september 2015]
- U.S. Department of State (2014, 28. juli). *Niger 2013 International Religious Freedom Report*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/documents/organization/222293.pdf> [lastet ned 2. oktober 2015]

© Landinfo 2015

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.